

SITUATIERAPPORT DCC VWS | Coronavirus in Wuhan China

1. GEGEVENS

Aan	Bewindspersonen en Bestuursraadleden VWS, adviseurs BPZ DCC VWS (dcc@minvws.nl), crisiscoördinatoren, crisisbeleidsadviseurs CZ IZ (incl. PV Geneve en liaison ambassade China, PV Brussel) DCO PG GMT Rijksheren IGJ DCC IenW Crisiscoördinator Buitenlandse Zaken NCC DCC BZK DCC LNV Attaché VWS Washington LOCC
Periode	27 januari 2020, tot 18.00 uur
Nummer	2
Planning	nmb
Classificatie	Dep. vertrouwelijk

2. INFORMATIEBEELD

Kernverhaal

In China worden mensen sinds eind 2019 ziek van een nieuw soort coronavirus. De gezondheidsorganisaties in China en de WHO (Wereldgezondheidsorganisatie) bestrijden de uitbraak en brengen de situatie daar in kaart. In Nederland monitort het RIVM de situatie en neemt waar nodig maatregelen.

Feiten

- De Chinese gezondheidsautoriteiten geven aan dat er inmiddels enkele duizenden (2820) patiënten zijn in China. Ook zijn er inmiddels 81 mensen overleden (allen in China) als gevolg van het virus (ECDC). De meeste patiënten komen uit Wuhan of zijn in Wuhan geweest. Het aantal patiënten dat is gediagnosticeerd blijft oplopen.
- Er zijn 29 bekende gevallen buiten China gerapporteerd in 10 verschillende landen. Van deze 29 patiënten, zijn er 26 recent in Wuhan geweest (WHO).
- Het nieuwe coronavirus is nu ook bij 3 personen in Frankrijk aangetoond. Alle drie de patiënten zijn recent in Wuhan geweest.
- Officiële cijfers over het aantal patiënten worden bijgehouden door ECDC (European Centre for Disease Control) en de WHO.
- Er is nog weinig epidemiologische kennis over het virus.

Genomen maatregelen

- De Emergency Committee van de WHO heeft 23 januari bekend gemaakt het nieuwe Coronavirus niet tot een PHEIC (Public Health Emergency of International Concern) uit te roepen. De risicoanalyse van het WHO blijft op 27 januari nog hetzelfde: zeer hoog in China, hoog op het regionale niveau en hoog op het globale niveau.

3. OORDEEL (belangrijkste onderwerpen voor VWS)

Vorbereidingen

- Het advies van het OMT is vandaag aan VWS aangeboden en wordt met een kamerbrief naar de Kamer gestuurd.
- Samenvattend adviseert het OMT aan het BAO:
 1. Het nieuwe coronavirus als A-ziekte te classificeren waardoor ook het vermoeden op het nieuwe coronavirus meldingsplicht wordt.
 2. Geen entry-screening in te stellen op de luchthavens.
 3. Casus definitie, isolatiemaatregelen, de procedures voor de diagnostiek en de communicatie daarvan te bekrachtigen.

HSC – conference call

- In een conference call met de ECDC en de WHO is aangegeven dat transmissie voornamelijk lijkt op de transmissie bij SARS. Het is nog niet mogelijk iets over de ernst te zeggen van de ziekte. Er is veel frustratie over het gebrek aan info.
- De Europese Commissie maakt inzichtelijk welke maatregelen de verschillende EU landen nemen. Ook is gesproken over gezamenlijke repatriëring van EU-burgers.

Reizigers

- Frankrijk en het VK gaan actief hun mensen terughalen uit China. Het ministerie van Buitenlandse Zaken onderzoekt de mogelijkheden om een aantal Nederlanders uit de stad Wuhan in de provincie Hubei naar Nederland te halen vanwege de uitbraak van het coronavirus. Er wordt overlegd met andere EU-lidstaten en de Chinese autoriteiten over het vertrek van de Nederlanders.

Diagnostiek

- Het RIVM heeft de afgelopen dagen diagnostiek ingezet op een aantal patiënten in Nederland. Geen van deze testen was tot nu toe positief. Ook op dit moment is diagnostiek ingezet op een patiënt die recent is teruggekomen uit China. Het is niet de verwachting dat deze patiënt besmet is met het nieuwe coronavirus.

Continuïteit van zorg

- Nog geen effecten voor de continuïteit van zorg.

Politieke afstemming

- Kamerbrief 22 januari 2020
- Kamerbrief 24 januari 2020
- Kamervragen (ingezonden 22 januari 2020) van de leden Hermans en Veldman (beiden VVD) aan de minister voor Medische Zorg over het artikel 'Nieuwe Wuhan-virus overdraagbaar van mens op mens'.
- Kamervragen (ingezonden 27 januari 2020) het lid Dierckx (D66) aan de minister voor Medische Zorg en Sport over het bericht 'Drie coronapatiënten in Frankrijk, Nederlandse link misverstand'.
- Kamerbrief 27 januari 2020

4. COMMUNICATIE

Omgevingsbeeld Coronavirus | 14:00 uur d.d. 27 januari 2020

Aantallen

- Zeker 80 mensen zijn in China om het leven gekomen door het onlangs uitgebroken coronavirus. Het aantal besmettingen is met 769 nieuwe meldingen gestegen naar 2744. Dat maakte het Chinese ministerie van Financiën maandag bekend, meldt o.a. [Telegraaf](#).

Landen met gemelde besmettingen

- Naast China (incl. Hongkong en Macau) zijn volgens media ook besmettingen vastgesteld in Taiwan, Thailand, Japan, Zuid-Korea, Singapore, Vietnam, Maleisië, Nepal, de Verenigde Staten, Canada, Australië, Oostenrijk en Frankrijk.

Beschrijving virus in media

- Media berichten dit weekend dat het nieuwe coronavirus volgens de Chinese gezondheidsraad ook besmettelijk is tijdens de incubatietijd en dat 'de overdraagbaarheid van het virus sterker wordt'. Tot nu toe was de aanname van het Nederlandse RIVM dat de ziekte 'niet heel besmettelijk' is. ([RTL Nieuws](#)). Zaterdag waarschuwde de Chinese president Xi Jinping al dat het coronavirus 'sneller om zich heen grijpt'.

Politiek

- CDA-Kamerlid Joba van den Berg kondigt op [Twitter](#) Kamervragen aan die zij samen met CDA-collega Anne Kuik stelt over de Nederlandse maatregelen tegen het coronavirus, met name na het repatriëren van burgers door Frankrijk en VS.
- VVD-Kamerlid Dilan Yesilgöz laat in de uitzending van WNL Goedemorgen Nederland weten het allemaal eng te vinden. "Het is belangrijk dat was ons goed laten adviseren door mensen die deskundig zijn en alert te blijven", aldus Yesilgöz. Ook ChristenUnie-fractievoorzitter Gert-Jan Segers geeft zich volledig over aan de adviezen van de deskundigen.
- D66-Kamerlid Antje Dierkens schreef vrijdagavond: "Minister Bruins stuurt vandaag een brief dat de kans op Corona besmettingen in Europa klein is. Enkele uren later zijn er besmettingen in Frankrijk. Kabinet moet met spoed duidelijk maken hoe Nederland is voorbereid." Eerder op de dag liet Dierkens al weten vragen te hebben gesteld over de Nederlandse voorbereiding.

Karakterisering berichtgeving

- Sinds vrijdag is er in de Nederlandse media zeer veel aandacht voor het coronavirus. Het gaat sindsdien in de landelijke en regionale media om meer dan 100 nieuwsberichten per dag. Elke nieuwe ontwikkelingen is nieuwswaardig, het Wuhanvirus is het onderwerp dat iedereen lijkt bezig te houden. Diverse landelijke media hebben een speciaal dossier opgebouwd, zoals de collectie van [NOS](#) of de 'slowblog' van [NU.nl](#). Ook verschijnen er veel uitlegartikelen, zoals 'Wat is het coronavirus?' ([BNR](#)), 'Coronavirus in Europa: alles wat je moet weten' ([Dvhn](#)) en 'Q&A over nieuw coronavirus: is het gevaarlijker dan griep?' ([NOS](#), met Jaap van Dissel).
- De aandacht in de Nederlandse media richt zich voornamelijk op nieuwe cijfers van besmettingen en sterfgevallen, nieuwe meldingen van besmettingen in het buitenland, de maatregelen die andere landen nemen en de vele maatregelen die worden genomen in China.
- Zondag berichtte [NU.nl](#) dat het aantal Google-zoekopdrachten naar het coronavirus in Nederland is vertienvoudigd, kort na berichtgeving over Franse besmettingsgevallen, waarvan één persoon via Nederland zou zijn gereisd (dit bleek later onjuist).
- Vanochtend berichten veel media over het advies van het RIVM 'Outbreak Management Team' dat vandaag wordt verwacht. Bruins bespreekt het advies dinsdag aan het eind van de middag, laat een woordvoerder van het ministerie weten. Dan wordt duidelijk of er nieuwe maatregelen worden genomen ([Telegraaf](#), [RTL Nieuws](#)).
- Zaterdag sprak minister Bruno Bruins namens het kabinet de Chinese gemeenschap toe, bij de viering van het Chinees Nieuwjaar in Den Haag. "Ik besef heel goed dat het coronavirus een donkere schaduw werpt over de viering van Chinees Nieuwjaar. Velen van u maken zich zorgen om familie of vrienden. Weet dat wij zeer met u meeleven," zei hij ([Parool](#)). Minister Bruins stelt dat Nederland heel alert is als het gaat om de ontwikkeling van het nieuwe coronavirus. "We bekijken van dag tot dag welke extra maatregelen nodig zijn" ([NOS](#)).
- Het deskundige geluid komt regelmatig terug in de media. Zo belt directeur Jaap van Dissel van het Centrum Infectieziektebestrijding (RIVM) vanochtend in bij WNL Goedemorgen Nederland ([fragment](#)). Bovendien stelt Van Dissel in de [Telegraaf](#) dat Nederlanders niet bang hoeven te zijn voor een grote uitbraak van het virus in ons land. [ND](#) kopt vanochtend dat Nederland volgens virologen [\(10\)\(2e\)](#) en [\(10\)\(2e\)](#) goed is voorbereid op het coronavirus. Ook een RIVM-woordvoerder komt in het artikel aan het woord.
- Desondanks voelt de berichtgeving rondom het coronavirus wel alarmerend. Zo kopt [Telegraaf](#) groot boven het gesprek met Van Dissel "Coronavirus in Nederland 'reëel scenario'" en kopte de krant eerder online: "Infectie-experts: 'Pandemie coronavirus ligt op de loer'".
- Er is ook redelijk wat berichtgeving over de economische en financiële gevolgen van het coronavirus, zoals rode cijfers op de Europese beurzen ([NU.nl](#)). Zo zou het virus 'flinke schade' toebrengen aan de AEX ([Telegraaf](#)). Ook zou ook de olieprijs 'flink gezakt' zijn en staan de prijzen van o.a. landbouwproducten en ijzererts onder druk ([Limburger](#)).
- [Volkskrant](#) scheidt in een artikel feiten van fabels, omdat het volgens de krant op sociale media en daarbuiten "gonst van de hele en halve waarheden over het nieuwe coronavirus."

- De Nederlandse journaliste Anouk Eigenraam zit op dit moment in Wuhan, nadat ze daar afgelopen donderdag vanuit Beijing per trein naartoe reisde ([Hart van Nederland](#)).
- Enkele internationale media, waaronder de [Daily Mail](#), verbinden de coronavirusuitbraak aan een laboratorium in Wuhan. Deze berichten zijn in kleine mate ook terug te vinden op social media.

Handelingen/gedrag in en door Nederland, WHO, China en anderen

Nederland

- Het ministerie van Buitenlandse Zaken onderzoekt de mogelijkheden om twintig Nederlanders uit de Chinese stad Wuhan te evacueren vanwege de uitbraak van het coronavirus. Dat meldt een woordvoerder van het ministerie. Er wordt overlegd met andere EU-lidstaten en de Chinese autoriteiten over het vertrek van de Nederlanders. Ze zijn deze ochtend op de hoogte gesteld door de ambassade in Peking (ANP).
- Er is steeds meer vraag naar mondkapjes bij de apotheken op Schiphol vanwege het coronavirus. Volgens een medewerker van de Boots apotheek op de luchthaven is de verkoop van de kapjes flink toegenomen. Ook bij de apotheek van KLM Health Services is meer vraag naar mondkapjes ([Metro Nieuws](#)).

Wereld Gezondheidsorganisatie

- Algemeen directeur Tedros Adhanom Ghebreyesus van de wereldgezondheidsorganisatie WHO is op weg naar Peking. Dat schrijft hij zondagavond op Twitter. Hij wil daar Chinese regeringsfunctionarissen en gezondheidsexperts ontmoeten om over de uitbraak van het coronavirus te overleggen. (ANP)

China

- De Chinese overheid reserveert 60,33 miljard yuan (ruim 8,2 miljard euro) om de verspreiding van het nieuwe coronavirus tegen te gaan, blijkt uit een statement van het Chinese ministerie van Financiën. ([NU.nl](#))
- De Chinese premier Li Keqiang heeft maandag Wuhan bezocht, het epicentrum van de virusuitbraak. De premier kwam in Wuhan kijken naar de werkzaamheden om de uitbraak te beperken. Ook sprak hij met patiënten en medisch personeel. ([NU.nl](#))
- Vanwege de drukte heeft de Chinese Gezondheidscommissie inmiddels ruim 1230 man aan medisch personeel naar ziekenhuizen in Wuhan gestuurd als versterking. Verder zijn er ook extra beschermende pakken geleverd en worden er in Wuhan twee noodhospitaal gebouwd.
- In China is de vakantieperiode rond het Chinees Nieuwjaar verlengd tot 3 februari. ([Telegraaf](#))
- Langeafstandsreizen per bus zijn inmiddels in zeventien Chinese steden grotendeels platgelegd, waaronder Peking, Sjanghai en de oostelijke provincie Shandong, waar zo'n 100 miljoen mensen wonen. In Wuhan ligt het openbaar vervoer stil en is de luchthaven gesloten. Maandag kondigde ook de stadsprovincie Chongqing soortgelijke maatregelen aan. Hier wonen ruim 30 miljoen mensen. ([NU.nl](#))
- Veel grote internationale sportevenementen in China zijn verplaatst of geschrapt ([NOS](#)).
- China heeft dierenmarkten en de handel in gestroopte wilde dieren tijdelijk verboden ([Trouw](#)).

Andere landen

- Na de VS, Japan, Frankrijk en Rusland halen ook Spanje en Groot-Brittannië hun burgers vanwege het coronavirus terug uit de Chinese provincie Hubei (ANP). België zou repatriëren op dit moment overwegen (WNL).
- Mongolië sluit de grens met China. Maleisië stelt een tijdelijk inreisverbod in voor reizigers.

Pers- en publieksinformatie

- Het RIVM verzorgt publiekscommunicatie.

5. OPSCHALING

VWS

DCC-VWS is opgeschaald.

Overleggen

BAO 28 januari 2020

OTCb 28 januari 2020

BTCb 30 januari 2020

OTCb 3 februari 2020

OTCb 5 februari 2020

NCC, andere DCC's

Buitenlandse Zaken organiseert crisisberaden.

Betrokken actoren

VWS, RIVM, NCC, IenW, BZ, GGD 'en, huisartsen, ziekenhuizen, koepels